

Huolehdi jätteistäsi uuden jätelain mukaisella tavalla

Jätelaki muuttui 1.5.2012 ja jätteen haltijan velvollisuuksiin on tullut olennaisia muutoksia. Uudistuksen tavoitteena on edistykseellisesti, vastuullisesti ja materiaalitehokkaasti toimiva jätehuolto.

Etusijajärjestys on keskeinen periaate jätetuollon järjestämisessä

Uuteen jätelakiin kirjattiin jätetuollon etusijajärjestys, joka ohjaa jätehuoltoa mahdollisimman vähäisiin ympäristövaikutuksiin. Etusijajärjestyksen mukaan ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, tulee jäte valmistella uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrättää se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsitteltävä.

Ota siis jätehuollossa käyttöön seuraavat toiminta-ohjeet:

1. Vähennä ensisijaisesti syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta.
2. Jos tarpeeton tavara on sellaisenaan uudelleenkäytettävissä, pyri löytämään tavaralle uusi omistaja.
3. Kierrätä uudelleenkäyttöön soveltumattomat jätteet raaka-aineena: metalli metallinkierrätykseen, paperi parinkeräykseen, nestekartongit kartonkikeräykseen jne.
4. Jos jätettä ei voi sellaisenaan kierrättää, toimita jäte energiajätteenä hyötykäyttöön.
5. Toimita loppukäsittelyyn jätteet, joita ei voi käyttää energiana.

Ympäristölupaa tarvitsevan yrityksen on lisäksi varauduttava siihen, että lupaa haettaessa tarvitsee esittää selvitykset materiaalien käytön tehokkuudesta ja etusijajärjestyksen mukaisesta jätteen käsittelystä.

Jätteiden määrää on seurattava ja määristä on pidettävä kirjaa

Jätteitä tuottavan toiminnanharjoittajan velvollisuutena on seurata toiminnassa syntyvän jätteen määrää ja jätehuoltoa säännöllisesti.

Jätelaki edellyttää jätteistä pidettävän kirjaa, jos jätteitä syntyy vähintään 100 t vuodessa, toiminnasta syntyy vaarallista jätettä, toimintaan tarvitaan ympäristölupa tai toiminta on jätteiden kuljettamista tai keräämistä. Kirjanpitoa on pidettävä myös ominaisjättemäärästä eli jätteiden määristä suhteessa johonkin toimintaa kuvaavaan lukuun, kuten liikevaihtoon.

Ongelmajäte on nyt vaarallinen jäte

Ongelmajätteen nimitys on muuttunut vaaralliseksi jätteeksi. Vaaralliset jätteet sisältävät aineita, jotka jo pieninä määrinä voivat olla haitallisia tai vaarallisia sekä ihmisille että ympäristölle.

Vaarallisiksi jätteiksi luokitellaan esimerkiksi lääketeet, jäteöljyt sekä muut öljyiset jätteet, kannettavat akut ja useat paristot, ajoneuvoakut, liuottimet, liimat, lakat, maalijätteet, torjunta-aineet, painekylästetty puu, energiansäästölamput ja loisteputket.

Siirtoasiakirja on täytettävä tietyistä jätteistä

Siirtoasiakirja varmistaa, että jätteet päätyvät asianmukaiseen paikkaan ja että siirtojen seuranta toimii luotettavasti.

Jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja vaarallista jätteestä, sako- ja umpikaivojen lietteestä, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteestä, rakennus- ja purkujätteestä sekä pilaantuneista maanaineksista. Käytännössä yritykset voivat tehdä sopimuksen siten, että jätekuljetusyritys hoitaa siirtoasiakirjan laadinnan. Juridinen vastuu siirtoasiakirjan laadinnasta säilyy silti jätteen haltijalla.

Siirtoasiakirjaan merkitään valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot mm. jätteestä, sen alkuperästä ja kuljettajasta. Vaarallisista jätteistä merkitään muita jätteitä tarkemmat tiedot.

Siirtoasiakirjan on oltava mukana jätteen siirron ajan. Siirron päättyessä asiakirja luovutetaan jätteen vastaanottajalle, joka vahvistaa jätteen vastaanoton. Jätteitä, joista jätelaki vaatii siirtoasiakirjan, ei oteta vastaan ilman asianmukaisesti täytettyä siirtoasiakirjaa.

Jätettä vastaanottavilla tahoilla, kuten alueellisilla jätehuolto-yhtiöillä, on yleensä internet-sivuillaan sähköisesti täytettävät ja tulostettavat siirtoasiakirjat. Myös sähköisesti tallennettujen ja allekirjoitettujen siirtoasiakirjojen käyttö on mahdollista.

Erityisvaatimuksia jätteen kuljettajille, kerääjille ja käsittelijöille

Jätteen kuljettajan on lähetettävä hakemus ELY-keskukselle, jotta yritys kirjataan jätehuoltorekisteriin. Jätehuoltorekisteriotetta on pidettävä aina mukana kuljetusten aikana. Kunnan vastuulla olevien jätteiden kiinteistökohtaisesta kuljetuksesta on toimitettava tiedot kunnan jätehuoltoviranomaisen ylläpitämään kuljetusrekisteriin vähintään kerran vuodessa.

Jätteen ammattimaista keräystä harjoittavan yrityksen on myös kirjauduttava jätehuoltorekisteriin. Sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on myös tehtävä ilmoitus, jonka alueella keräystä harjoitetaan.

Jätteen käsittelijän on toimitettava jätteen aikaisemmalle haltijalle ja käsittelijälle tiedot vastaanotetusta jätteestä ja sen käsittelystä.

Erityisvaatimuksia tuottajavastuun piiriin kuuluville tuotteen valmistajille, maahan-tuojille tai pakkaajille

Tuottajavastuu laajenee uuden jätelain myötä entistä kattavammaksi. Tuottajavastuun piiriin kuuluvia tuotteita ovat keräyspaperi, pakkaukset, romurenkaat, romuajoneuvot, sähkö- ja elektroniikkalaiteromu, paristot ja akut.

Pakkausten tuottajavastuu muuttuu täydeksi tuottajavastuuksi aluekeräyksen järjestämisvelvollisuudella Tuottajavastuuta koskevat uudet säädökset astuvat voimaan portaittain 1.5.2013 tai 1.5.2014.

Tuottajavastuun piiriin kuuluvan yrityksen on tehtävä hakemus Pirkanmaan ELY-keskukselle tuottajarekisteriin hyväksymiseksi tai liikeyhteyttä tuottajayhteisöön tai juomapakkausten palautusjärjestelmään.

Jätteen keräyspisteet kuntoon

Keskeinen osa hyvin hoidettua jätehuoltoa on myös asianmukaisesti järjestetty ja hoidettu jätteiden keräyspiste yrityksessä. Tutustu erilliseen ohjeeseen keräyspisteen järjestämisestä ja laadi yrityksellesi jätehuoltosuunnitelma.

Lisätietoa

Ympäristöministeriön esite jätelain uudistuksesta:
<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=136252&lan=fi>

Jätelaki:
<http://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2011/20110646>

<http://www.vaarallinenjate.fi/>

Oman kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Mallilomakkeita jätekirjanpitoon ja jätehuoltosuunnitelman laadintaan:

<http://www.ekokompassi.fi/ymparistojarjestelma/jarjestelman-tyokalut/lomakkeet/>